

Amerika, Avstrija in Nemčija.

Pred vojsko?

Od vsega početka je bilo jasno, da so Severoameriške države s svojim predsednikom Wilsonom — proti nam in za četverporazum. Kjer so le mogle, so nam mefale polena pod noge. Sedaj nam pretijo z vojsko, ako bi mi in Nemčija brez svarila napadli oborožene sovražne trgovske ladje. Wilson zahteva, da se moraj najprej svariti, in le če se na svarilo ne ustavimo, ampak začnejo streljati ali pa hočejo uteti, se jih sme potopiti. Wilson ve, da je njegova zahteva za nas nesprijemljiva, kajti sicer bi bile naše ladje izpostavljene vedno prvemu napadom oboroženih sovražnih trgovskih ladij. K sreči se še v gospodski zbornici obotavljajo, da bi pritrdili Wilsonovi zahtevi, in za to še ni prišlo do skrajnosti. V zbornici hočejo, da bi Wilson posvaril Amerikance, naj se ne vozijo z oboroženimi trgovskimi ladjami. Stališče zbornice je zelo važno. Po severnoameriški ustavi namreč ne sme vojske napovedati predsednik, ampak obe zbornici.

Wilsonu očitajo, da so si on, njegovi prijatelji, in njegov tast veliko zaslužili v sedanji vojski. Anglija, Francija in Rusija so si dali delati v Ameriki orožje, strelivo in ladje, kar je pravzaprav proti načelu nepristranosti. Sedaj pa, ko so zaslužki dovolj veliki, menda Anglija zahteva, da se Amerika udeleži tudi vojske. Ali bosta zbornici dovolj močni, da se ustavita moralnemu namenu združenih kapitalistov?

Če tudi izbruhne še vojska z Ameriko, se položaj na bojiščih ne bo veliko spremenil. Vojaštva Amerikana nima, pač pa vojne ladje, kojih moštvo pa za vojsko ni zelo izobraženo. A na naši strani bodo potem podmorski čolni lahko neovirano delovali na morju, kar bo posebno za trgovsko mornarico naših sovražnikov strašno orožje.

Hude obtožbe proti Wilsonu.

Iz Novega Jorka se dne 6. marca poroča:

Družba ameriških prijateljev za mir je vložila v obliki prošnje obtožbo zoper predsednika Wilsona, v kateri pravi, da išče Wilson namenoma spora z Nemčijo in Avstrijo, kljub temu, da nakupita obe državi v Ameriki vsako leto blaga za več kakor 800 milijonov dolarjev (1 dolar = 5 K avstrijske veljave). V dotični obtožbi je dokazano s številkami in podatki, da delata Wilsonov prijatelj, polkovnik House, ki je že več let zastopnik angleške finančne skupine, in Wilsonov tast obsežne in zelo dobičkanosne kupčije v Združenih državah Severne Amerike in v Mehiki. Wilson je v Mehiki pri zadnjih nemirih očitavno pospeševal angleško trgovino in angleške interese. Toda tam je opozarjal Amerikance, da naj pazijo, ker se nahajajo na vojnem ozemlju, česar pa sedaj napram Nemčiji ne mara storiti. Ker državni tajnik Bryan ni hotel odobravati Wilsonove politike, je mo-

se jim kdo ušla, si nakopije težko breme greha na dušo in kolikokrat tudi kot kaznen božjo na tem svetu o studne bolezni na telesu. Prijatelj, varuj se takšnih oseb, zaveznice hudičevih! Junaškega Samsona je prekanjena Dalila zvijačno zapeljala, ga oropala njegove moči in ga pahnila v nesrečo. Posnemaj egiptovskega Jožefa, ki je bežal pred zapeljivko. Z njim reči: „Kako bi mogel to hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga“ (1 Mojz. 39, 9).

Da pa ostaneš čist, bodi trezen, varuj se pijančevanja in popivanja. „Ne opijanite se z vinom, to pelje v nečistost“, svari sv. Pavel (Efež. 5, 18). O koliko jih je omamljenih od alkohola padlo v nečisti greh, koliko nespodobnih besed in kletev je alkohol položil na jezik, koliko nasilnosti in upornosti je izšlo iz možgan, razgretih od alkohola! Temu sovražniku se stanovito ustavi, kakor se junaško bojuješ zoper sovražnike domovine!

Prijatelj, moli svojega Boga, časti presveto Jezusovo srce, ljubi nebesko mater Marijo, čislaj svojo sveto vero, ohrani čisto srce in bodi trezen! Misli na veliko nalogo, ki jo imaš vršiti, zato pogumno zavrni vse, kar bi Te odvrčalo od nje.

Ko so se Judje vrnili iz babilonskega pregnanstva in so zopet pozidali Jeruzalem, je njih voditelj Ezdra novo mesto mogočno utrdil. Bil je že skoraj gotov za grajenjem utrd. V zadnjem trenutku so pa še sovražni sosedje poskusili preprečiti obrambno delo. Poslali so Ezdra vabilo, naj pride k njim v ravino Ono in sklene z njimi zvezo. Hoteli so ga privabiti k sebi in ga zahrbtno umoriti. Ezdra pa jim je dal odgovor, vreden junaka: „Veliko delo izvršujem, ne morem priti!“ (2 Ezdr. 6, 3). Prijatelj, stori tudi Ti tako! Ti stojiš na braniku avstrijske domovine, boriš se za zveličanje svoje duše. Vsaki skušnjavi, ki bi Te odvrčala od te dvojne vzvišene naloge, reči: „Izvršujem veliko delo, ne morem priti!“

Prijatelj, stoj trdno, Gospoda, svojega Boga, moli, njemu samemu služil!

Dr. Fr. Ks. Lukman.

ral odstopiti in tako lahko sedaj izdeluje ameriška tovarna Schwab (Wilsonov prijatelj) neovirano podmorske čolne za Anglijo. Nadalje se v imenovani obtožbi zatrjuje, da se v Združenih državah Severne Amerike neprestano nabirajo za Anglijo vojaški prostovoljci, kar bije v obraz zakonodaji Združenih držav Severne Amerike. Sklepno je bilo v dotični obtožbi navedenih še več drugih točk, ki niso nič manj obtežilne za Wilsona, kakor zgoraj označene.

Francosko bojišče.

Pri Verdunu se bitka nadaljuje. Vsega skupaj so Nemci dosežaj pri Verdunu Francozom odvzeli 250 kvadratnih kilometrov ozemlja. Že v zadnji številki smo poročali, da so Nemci od verdunske trdnjave zavzeli utrdbi Douaumont in Haumont. Od tega časa so zavzeli še vasi Douaumont, Fresnes in Forges.

Ves svet s pridržano sapo gleda na dogodke pri Verdunu. Ako se Nemcem posreči tukaj prebiti francosko fronto, kjer jo brani najmočnejša francoska trdnjava, potem se bi začela drobiti cela francoska fronta.

Bitka je skrajno vroča in izgube so na obeh straneh velike, kakor je pri takem spopadu samoumevno. Toda številke, ki se po listih navajajo o izgubah, niso uradne, in za to je še treba s sodbo o izgubah, izraženih v številkah, počakati.

Dogodki pred Verdunom.

Dne 1. marca: Na izhodnem bregu reke Moze so žrtvovali Francozi pri utrdbi Douaumont, katero so brezuspešno napadali, izredno mnogo ljudi.

Dne 2. marca: Več dni trajajoč neprestani topovski boj za postojanke pred Verdunom se je nadaljeval. Francozi so s povečano srditostjo obstreljevali nemške postojanke. Nemci so ta dan po krepki artilerijski pripravi na višinah izhodno od Moze zavzeli vasi Douaumont (leži severozahodno od znane utrdbi Douaumont) in so na zahodni in južni strani vasi potisnili svoje postojanke dalje naprej. Ta dan so Nemci ujeli pred Verdunom okrog 1000 Francozov.

Dne 3. marca: Francozi so ta dan topovski ogenj še pomnožili. Napadli so vasi Douaumont in sosedne utrdbi. Prišlo je do krvavega boja moža z možem. Francozi so bili pod velikimi izgubami vrženi nazaj. Izgubili so zopet 1000 ujetnikov.

Dne 4. marca: Francosko topništvo je posebno ljuto obstreljevalo ozemlje pri Douaumontu. A bojev penote ta dan ni bilo.

Dne 5. marca: Ta dan je potekel mnogo mirnejše kot dosedaj. Vršili so se manjši boji, iz katerih so Nemci privedli 14 častnikov in 934 mož kot ujetnike.

Dne 6. marca: Nemške čete so ta dan svoje klesče krog Verduna zopet zožile. Severozahodno od Verkluna so na zahodni strani Moze zavzeli vasi Forges. Za višine južno od tega kraja se vrši še hud boj. Če bodo Nemci v tej smeri prodrli še dalje proti jugu, bo to prodiranje imelo velikanski upliv na razvoj bojev izhodno od Moze.

Dne 7. marca: Nemške čete so dosegle uspeh tudi na jugoizhodni strani Verduna. Dne 7. marca zjutraj so se namreč z naskokom polastile vasi Fresnes, ki leži približno 18 do 20 km južnoizhodno od Verduna v dolini Woivre.

Francoski poveljniki pred Verdunom.

Danski list „Kjöbenhavn“ opisuje obisk, ki ga je imel njegov poročevalec v jeseni preteklega leta pri obeh poveljnikih francoske armade pri Verdunu, pri generalih Humbert in Herr. General Humbert je majhen, suh človek, vitke, inteligentne postave. Podoben je Japoncem, ima ostre, živahne oči, ne govori dosti in je skrajno prijazen in prijeten človek. Bil je pred vojno v Maroku, kjer je imel ponovno priliko, da je pokazal svojo sposobnost. Pri bitki ob reki Marni v jeseni leta 1914, ko so Francozi potisnili Nemce ob reko Aisne nazaj, je bil v središču in je pomagal zabiti klin v nemško fronto. On ni poljuden v smislu kakor drugi generali; on je mož, ki izvršuje svojo dolžnost brez besedičenja.

General Herr spominja nanj v toliko, da je istotako podoben ljudem z daljnega iztoka. Njegova polt je rumena, njegove oči imajo kalen izraz, kakor ga je opažati pri bolnih na jetrih. General Herr je star vojak s popolnoma sivimi lasmi. Tekom razgovora je rekel general med drugim: „Po vojni ne bo nobenih trdnjav. Od Dünkirehna do Švice bomo napravili en sam ogromen strelski jarek z mnogimi in najmodernejšimi strojnimi puškami, topovi in električnimi žičnatimi ovirami. Že sedaj je mogoče iti pod zemljo od Švice do Severnega morja, toda po vojni bomo pomaknili jarek nekoliko dalje proti izhodu.“

Nato se je v navzočnosti obeh generalov razpravljalo o vprašanju, kako dolgo bo trajala še vojna. Dočim mislijo Nemci in Angleži še na dolgo voj-

no, vlada v francoski armadi nasprotno mnenje. Častniki so si bili na jasnem v tem, da ne bodo izvršili Francozi tekom zime nobenega važnejšega napada. Zima je bila veliko pripravljana za spomladansko borbo, ki po njihovem mnenju kljub izkušnjam v Artoisu in Sampanji mora privedi do predora nemških črt. Čez poletje se bodo vršile bitke, kakršnih svet še ni nikdar videl, in v jeseni bi se potem že lahko začela mirovna pogajanja.

Francoski uspeh v Vogezih.

Francozi so dne 4. marca na izhodni bojni črti v Vogezih pri gozdarski hiši Thiaville po izredno srditem topovskem ognju odvzeli Nemcem strelski jarek, katerega so Nemci dne 28. febr. odvzeli Francozom. Ta postojanka leži izhodno od mesta Badonviller, zahodno od mesta Strassburg, blizu francosko-nemške meje.

Srbi na francosko bojišče.

Iz Aten se poroča, da se je od srbskih čet, ki so zbrane na otoku Krk, poslalo te dni 15.000 mož na francosko bojišče.

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov. Iz govora, ki ga je zadnji ponedeljek, dne 6. marca, imel vojni minister v zbornici, se da sklepati, da imajo Italijani sedaj 1.600.000 mož pod orožjem.

Dogodki v italijanski zbornici.

Dne 1. marca je morala začeti italijanska zbornica zborovati, ne da bi jo Kadorna, kakor do sedaj navadno, spremljal s topovskim gromenjem in morjenjem ob severno-izhodnih mejah. Ministrstvo je odklonilo, da bi dalo izjavo o političnem in vojskinem položaju. To je naredilo slab utis na poslance in nezadovoljnost s sedanjim ministrom je splošna, ker se ga smatra za nesposobnega.

V ponedeljek, dne 6. marca, so se dogodili v zbornici viharji prizori. Vojni minister je odgovoril na vprašanje zaradi podpor družin vpoklicanih, ter se ni izražal zelo naklonjeno. Grajal je tudi občinske urade, ki pogosto pristransko postopajo pri podporah. To priliko so takoj spretno uporabili katoliški poslanci in socialisti ter so stavili končni predlog, ki je naperjen proti vladi. Tedaj je vstal ministrski predsednik Salandra ter rotir poslance, naj vendar ne delajo težav in naj glasujejo proti predlogu. Toda poslanci so se večinoma izmuzali iz dvorane in ob koncu zbornice ni bila sklepna. Salandra je pretil, da bo kralju stavil potrebne predloge. Ali bo šel sam, ali bo morala zbornica iti?

Avstrijski podmorski čoln potopil italijansko ladjo.

Rimski list „Agenzia Stefani“ poroča dne 3. t. m. iz Aten, da je angleški parnik „Trievelan“ došel v Pirej in je pripeljal seboj vse moštvo in 4 potnike italijanskega parnika „Giavo“, ki ga je potopil avstrijski podmorski čoln med Kreto in Aleksandrijo. — Ladja „Trievelan“ je rešila ponesrečence na visokem morju.

Sprejem na Doberdolu.

Učenec, (doma iz Ormoških goric), piše z bojnega polja svojemu učitelju:

Kakor sem bržkone zadnjič pisal, je prišla tudi na mene vrsta, da sem se vis-a-vis spogledal s polentarjem. Sprejem je bil čudovit. Ni bilo nikakršnih slavalokov in okrašenih hiš, ampak nasprotno. Hiše vse podrite in namesto slavalokov jame od granat, da smo se kar kotali prek njih. V vasi Doberdolu smo malo počivali in takrat sem stopil v razrušeno cerkev, pa žalibog niti notri nisem mogel, ker so pred vrati ležale orgle. Nekaj še jih je bilo na koru. — Ko smo prihajali bliže, so žvižgale zraven velikih granat in šrapnelov tudi krogle iz pušk. Prišli smo srečno v strelski jarek. Potem pa smo streljali, da je bilo groza. V tistem strelskem jarku, kjer sem bil jaz nastanjen, so bile najhujše mine in ročne granate.

Eden mojih tovarišev je nekaj iskal v svojem nahrbtniku in notri mu je priletela ročna granata. A on ni dolgo premišljeval, kaj bi naredil, ampak se hitro odločil, ter ga potegnil skupaj in pognal proti polentarju. K sreči ni granata prej eksplodirala, kot takrat, ko je nahrbtnik že po zraku letel. Seveda ga je popolnoma raztrgala. Tukaj je bila božja roka poleg, ki ga je obvarovala.

Mi ostanemo zdaj mogoče en mesec ali še dalje v rezervi. Zdaj smo pri Jadranskem morju. V kratkem odidem dalje na jug. Tukaj so marelice v najlepšem cvetu. Prosim tudi, spominjajte se me pri sv. mašah! — Prisrčne pozdrave hvaležni Stanko Pokrivač.

Italijan strelja na Zabnico in Ukve.

Simon Lubej iz Gornjih Jablan pri Cirkovcah nam piše s koroško-italijanske meje, da Italijan z gorskih višin strelja celo s topovi na vsakega našega posameznega moža, ki ga zapazi v dolini. Lubej nosi vsak dan pošto iz slovenske Zabnice in Italijan ga stalno vsak dan vzame na piko, a granate frčijo vse previsoko. Tudi vas ni nič poškodovana. Dne 19. febr. je Italijan streljal tudi na slovensko vas Ukve blizu Zabnice, a ni napravil prav nobene škode. Nekaj globokih jam je ostalo kot spomin na te sovražne granate. Na naši fronti Italijani zelo slabo merijo, menda jih vrh planin preveč zebe.

Pozdrave pošiljajo vsem dobrim Slovincem in Slovenkam Simon Lubej iz Gornjih Jablan, Čelofiga in Španingar iz Gorice pri Račah, Svet iz St. Pavla pri Celju in Persuh iz Strazgonje pri Ptaju.

Nemci slavijo avstrijsko mornarico.

Poročevalec „Berliner Tagblatta“ piše o avstrijski mornarici zelo laskavo:

Avstro-ogrsko mornarica izvršuje tačas trojno nalogo: Brani avstrijsko obal proti pomorskim silam treh sovražnikov (Italijanov, Francozov, Angležev), napada istočasno s polnim uspehom in starim ofenzivnim duhom italijansko obal ter se udeležuje bojov za Albanijo. Vse to izvršuje s plemenito molčečnostjo. Le tuhtam objavi mornariško poveljstvo poročilo o tem ali onem podvzetju in to je potem tudi vse, kar izvemo o delovanju avstro-ogrsko vojne mornarice. Neumorna delavnost je njena najodličnejša čednost.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču je še vedno huda zima z visokim snegom. Dogodki, o katerih se poroča, imajo le krajevni pomen, večja podvzeta so še bila dozda nemogoča.

Pri Tarnopolu.

Severozahodno od Tarnopola, pri Čebrovu, je močna avstrijska patrulja Bothmerjeve armade dne 6. marca pognala Ruse iz 1000 metrov dolgega okopa, ki ga je nato zasula. — Ob Dnjestrju in ob besarabski meji so se pričeli zopet živahnejši artilerijski boji.

Pri Karbilovki.

Pri kraju Karbilovka, ki leži na reki Putilovka, severozahodno od trdnjave Rovno, so čete armade nadvojvode Jožef Ferdinanda dne 6. marca vrgle Ruse iz ruskih prednjih okopov, katere so na to zasledle.

Turška bojišča.

Na kavkaškem bojišču so se Rusi navali li zadnji čas z veliko silo na turške postojanke v prostoru med Trapecuntom in jezerom Van. Trapecunt (ob Črnem morju) je že od treh strani oblegan od ruske armade; Rusi obstreljujejo mesto tudi z morja z ladijskimi topovi. Turki imajo pred mestom sicer dve dobroturjeni obrambni črti, a kakor je posneti iz poročil, ki prihajajo s Kavkaza, se Trapecunt menda ne bo mogel posebno dolgo držati. Južnozahodno od Erzeruma so ruske čete, kakor zatrjuje rusko uradno poročilo z dne 3. marca, zasedle v noči od 2. na 3. marca mesto Bitlis, ki leži kakih 26 km južnozahodno od jezera Van.

V Perziji so Rusi dne 1. marca zasedli mesto Kermansah, ki je glavno mesto pokrajine Aidjan.

Iz Mezopotamije, od Sueškega prekopa in od Dardanel ni nobenih posebnih novih poročil.

Valona in Solun.

Po francoskih poročilih so se začeli ostanki srbske armade izkrcovati v Valoni. Od naše strani ni nobenega poročila, da bi se od nas ali od Bolgarov kaj podvzelo proti Valoni.

Tudi izpred Soluna ni nobenih poročil.

Bolgarija noče Albanije.

Bolgarski ministrski predsednik je slovesno izjavil, da Bolgarija ne misli zasesti Albanije, ker v njej ni bolgarskega prebivalstva. Ta izjava je naredila na Albance dober, na Grčijo pa pomirljiv utis. Grčija je ljubosumna, da bi postala Bolgarija prevelika in premočna.

Grčija se udala.

Stališče Grčije postaja jasnejše. V italijanski zbornici sta dva poslanca vprašala, kaj se je zgodilo, da je postala Grčija bolj naklonjena četverosporazumovim zahtevam. Državni podtajnik Berfarelli je izjavil, da se Grčija ne ustavlja četverosporazumovim odredbam in da tudi zaradi Soluna ni delala nobenih težav. Italijanska vlada se trudi, da obdrži dobro razmerje z Grčijo.

Črnogorski kralji.

Črnogorskega kralja Nikolaja je francoska vlada preselila v mesto Bordo, kjer mora stanovati v gradu Merignan.

Papež kaznoval katoliške liste.

Kakor poroča milanski list „Avanti“, je dal sv. Oče Benedikt XV. italijanskemu listu „Corriere d'Italia“ in drugim listom ukor, ker so hujskali italijansko javnost za vojsko proti Avstriji. Ker so tukli duhovniki začeli odpovedovati liste, so začeli pisati bolj zmerno.

Zasluzena zaušnica.

Vojak iz Ljutomera nam poroča o sledečem zanimivem dogodku:

Na železnici Budimpešta—Temešvar se je v vozu II. razreda odigral nedavno sledeči dogodek: Govorilo se je o vojski. Neka črnooblečena dama začne tožiti in jadicovati. Izgubila je v vojski moža in starejšega sina. Mlajši in sedaj edini sin se bori na goriški fronti. To je poslušal od strani mež, fino oblečen, okrašen z briljantnimi ukrani, v starosti vojaške dolžnosti, po stanu eden izmed tistih trgovcev, ki jim ravno vojska donša najmašnejše dobičke. Ta se začne neopravičeno pritoževati, da za svojo karto ni dobil polovice oddelka sam za-se. V tem pridrdra mimo vlak z vojaškim transportom. Dama v žalni obleki začne znova jadicovati. „Da, vojska! Tudi jaz imam moža na bojišču in sicer na Ruskem. Oh, da bi bila že skoraj na naši strani zmaga in potem mir“, pravi neka druga mlada gospa. Skiljivo je pogledal krivonosni trgovec iznad časnika, v katerega je bulil ves čas med pogovorom in pravi: „Ja, mi moramo vsi vzdržati, milostna gospa. Končno pa itak opravljamo vsak svoj posel in vi dobivate državno podporo.“ Naposled je z mnogopomenljivim smehljanjem na ustih klejal: „Sicer pa zastran mene lahko traja vojska magari 10 let.“ — Brkasti podčastnik, okrašen z veliko srebrno kolajno, slišavši to, se pririje do za vojno navdušenega kramarja ter mu brez vsake besede priloži od desne in leve po jedno krepko zaušnico, da mu je kar kljuk odletel pod okno. Burno odobravanje je sledilo temu činu. Star mož vstane in čestitajoč junaku, mu stisne deseteronski bankovec v roko. „Tega ne potrebujem“, pravi vojak, „ampak kupil bom za to cigarete, katere ponese na fronto, v strelske jake, svojim tovarišem. Torej lepa hvala!“ — To se je zgodilo med Kikindjo in Zomboljo na Mažarskem dne 3. februarja vojnega leta 1916. — A. E.

Slovenske žrtve za domovino.

— Anton Gaber. Iz Trnovelj v vojniški župniji nam pišejo, da je dne 5. decembra 1915 pri Peči v Črnigori padel junaške smrti 22letni mladenič, zidar Anton Gaber. Sovražna krogla ga je zadela v trebuh. Padli je bil zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja“, katerega je imel tudi na bojišče naročene. Sladko počivaj vrli junak!

— Ferdinand Grozl. Od Sv. Antona v Sl. gor. se nam poroča: Žalostna novica je prišla iz tuje, da je umrl dne 29. febr. mladenič Ferdinand Grozl, star 22 let. Pred smrtjo je še bil spreviden s sv. zakramenti. Rajni je bil poklican dne 17. oktobra kot kovač na daljnje Ogrsko k delavskemu oddelku pri zrakoplovstvu. Tam je dva mesca pridno delal za cesarja in domovino, potem se je tako močno prehladil, da so ubogega Ferdinanda morali prepeljati v bolnišnico. Spavaj sladko, dragi sin in ljubi brat, v daljnji ogrski zemlji!

— Jožef Hribar. Iz Sromelj pri Brežicah se nam piše: V Plznu na Češkem je dne 26. febr. umrl za vojnimi posledicami Jožef Hribar, star 24 let. Bil je zaveden Slovenec. Bodi mu daljna češka zemljica lahka!

— Martin Jakolič. Iz Braunšveiga pri Račah se nam poroča: Z italijanskega bojišča so prijatelji Martina Jakoliča in sicer Janez Frangež, Fr. Bohak, Vincenc Antoličič in njegov bratranec Jožef Robar naznanili žalostno vest, da je nemila smrt pobrala v najlepši dobi cvetočega življenja Martina Jakoliča. Dne 14. jan. zvečer je bil smrtno zadet od sovražne krogle v svoja mlada prsa. V zadnjem trenutku mu je še priskočil njegov bratranec Jožef Ro-

bar na pomoč in ga je prijel za roko ter ga klical: „Martin! Martin!“ A Martin ni dal nobenega glasu več od sebe. Pogledal je še samo proti nebu in izdihnil svojo dušo. Rajni je rad prebiral „Slovenskega Gospodarja“, ki ga je obiskoval tudi na bojnem polju. Dne 15. jan. je bil pri Sv. Martinu (na Dobrodo) na vojaško pokopališče pokopan. Naj mu bode daljna zemljica lahka!

— Edvard Laznička. Iz Galicije pri Zalcu se nam piše: Dne 18. febr. je umrl v Nabrežini v sled ran, dobljenih na Doberdobski gorski planoti, Edvard Laznička, p. d. Novak, posestnik na Gorici. Mlad gospodar si je komaj postavil svoje lastno ognjišče in že je kruta smrt segla po njegovem življenju. Bil je že tudi v Galiciji ranjen, a je ozdravel in šel potem na soško fronto, kjer je vrlaga moža zadela prezgodnja smrt. Najboljši padajo! Bog tolaži mlado zapuščeno ženo z dvema malima otrokoma, njemu pa bodi lahka tuja zemljica!

— Tomaž Knez. Umrl je v cvetu 18 let v službi domovine vrl mladenič Tomaž Knez z Račkega vrha pri Kapeli. Lani je vstopil med prostovoljne strelce v Radenci. Prestopni dan se je vrnil bolan domov. Drugo jutro pa je že izdihnil. Velika množica se je udeležila njegovega pogreba, tudi odposlanstvo prostovoljnih strelcev iz Radgone pod poveljstvom nadporočnika. Brat rajnega je ujetnik na Ruskem. Dobri rodbini sožalje!

— Simon Kovačič. Iz Gornje Radgone se nam poroča: Umrl je dne 16. febr. v vojaški bolnišnici v Lebringu na Srednjem Štajerskem vrl mož Simon Kovačič, posestnik v Črešnjevcih pri Radgoni, v 50. letu svojega življenja. Rajni je bil vzoren gospodar in vsled svojega mirnega in poštenega značaja pri vseh priljubljen. Njegove telesne ostanke so dne 18. febr. prepeljali iz Lebringa v Radgono in od tod na domače pokopališče pri Sv. Petru. Vrlemu rojaku sveti večna luč! Zalujočim domačim pa bodi v tolažbo, da je tudi on dal svoje življenje na žrtvenik domovine.

— Jožef Obšer. Na severnem bojišču je dne 9. avgusta 1915 padel Jožef Obšer, doma iz St. Ilja pri Velenju. Bil je vrl in obče spoštovan mladenič.

Spomladansko delo na polju.

Dne 3. marca je izšla ministrska naredba, po kateri bi se naj uredilo spomladansko delo na polju. Naredba je izpolnitev cesarske naredbe z dne 10. oktobra 1914.

Glavna določila te nove ministrske naredbe so sledeča:

Vsak poljedelec, bodisi da je lastnik posestva, najemnik ali prevzitar, mora vse svoje njive, v kolikor so pripravne za obdelovanje, sedaj spomladi in tudi pozneje obdelati in obsejati. Izjema je dovoljena samo tedaj, če je zemlja tako slaba ali se je tekom vojske tako poslabšala, da se ne bi splačalo je obdelati. V tem slučaju mora občinska žetvena komisija to politični okrajni oblasti naznaniti.

Občinske žetvene komisije, ki so se sestavile že jeseni leta 1914 in spomladi leta 1915, morajo skrbeti, da se tudi letos spomladansko delo pravočasno in pravilno opravi. V to svrhu mora žetvena komisija ugotoviti, koliko polja je v občini neobdelanega in koliko se ga najbrž ne bo obdelalo. V prvi vrsti mora se pregledati, kaj bo s spomladanskim delom na o-nih posestvih, čegar lastniki, najemniki ali oskrbniki so bili vpoklicani in se je bati, da se jih ne bi pravočasno in pravilno obdelalo. Žetvene komisije si morajo napraviti načrt, kako se bo za taka posestva pravočasno preskrbelo pomoč glede delavcev in uprežne živine. Žetvena komisija mora večkrat sklicati sejo, da se posvetuje, kje je pomoč najbolj potrebna. Komisija mora tudi skrbeti, da se preskrbi in po-pravi orodje, nabavi seme in gnojila. Občini se morajo naznaniti tista polja, katera se radi vpoklica ali drugih ovir, nastalih vsled vojne, ne morejo obdelati. Občina mora v potrebnih slučajih naznaniti zadevo okrajnemu glavarstvu in zaprositi za delavce od zunaj. Navadno pa okrajno glavarstvo naroči občini, da naj skrbi, da se polje obdela. Ako občina obdela njivo, ima pravico, da si zaračuni stroške obdelovanja iz dohodkov posestva. Nastavljenci gozdar-skih in drugih enakih uradov morajo žetvene komi-sije in občine pri izvrševanju dane jim naloge prid-no podpirati.

Kdor nalašč ali iz hudobnega namena ne bi hotel obdelati svojega zemljišča, se sme po politični o-krajni oblasti kaznovati z denarno globo do 1000 K, ali z zaporom do enega mesca.

Upamo, da se našega slovenskega kmečkega ljudstva ne bo treba kaznovati, ker itak vsak človek na deželi od pastirčka do sključenega starčka stori vse, da se vsak rob naše lepe slovenske zemlje pravi-lno in pravočasno obdela in obseja. Kdor pa uvidi, da mu je popolnoma nemogoče, obdelati kakega zem-ljišča, naj naznani občini (radi previdnosti pismeno), da mu preskrbi delavce od zunaj. Občina javi to na okrajno glavarstvo, ki mora preskrbeti potrebne delavce.

V občinah, kjer je večina članov žetvene komi-sije vpoklicanih, se naj volijo ali novi, ali pa se na-